

Diarré och eller kräkningar inom förskolan

Information till personal

Akut diarré och kräkningar är vanligt i förskoleåldern. De flesta av dessa infektioner läker ut av sig själva. Med begreppet ”diarré” avses tre eller fler lösa avföringar per dygn, ej nödvändigtvis vattentunna.

Orsak till magsjuka eller tarminfektion

Den vanligaste orsaken till magsjuka bland förskolebarn är calicivirus (där norovirus och sapovirus ingår). Dessa virusinfektioner benämns ibland som ”vinterkräksjuka” trots att insjuknandet kan ske under hela året. Andra vanliga virus som orsakar utbrott med akut diarré och kräkningar är rotavirus och adenovirus. Dessa virusinfektioner är mycket smittsamma, och drabbar ofta flera personer i omgivningen inom en kort tidsperiod.

Bakteriella orsaker till diarré bör också övervägas. I enstaka fall kan diarré orsakas av salmonella, shigella, campylobacter eller EHEC. Vid dessa tarminfektioner förekommer oftare feber men mer sällan kräkningar. Vid bakteriell orsak till diarré finns en större risk för allvarlig sjukdom än vid virusorsakad magsjuka.

Vid långdragen diarré bör även tarmparasiter (främst giardia) uteslutas som orsak. Om barnet har varit utomlands och fortfarande har diarré när det förväntas återgå till barnomsorgen bör målsman kontakta sjukvården för provtagning.

Ska barnet stanna hemma?

Barn med magsjuka (diarré och/eller kräkningar) ska inte vistas inom förskolan. Barnet kan återgå när det ätit normalt och inte kräcks eller haft diarré på minst 48 timmar. I magsjuketider kan smittspridningen inom förskoleverksamheten begränsas genom att även syskon till sjuka barn stannar hemma.

Om det finns misstanke på smittspridning ska förskolan tillämpa skärpta hygienrutiner. Rutinerna ska gälla till och med en vecka efter att den sista personen har tillfrisknat.

Åtgärder vid utbrott

Rektor eller annan ansvarig personal bör vid utbrott dagligen föra lista på vilka barn som har symtom och är hemma. Om möjligt bör det även inkluderas om provtagning utförts inom vården.

När ska sjukvården kontaktas?

Om tre eller fler barn insjuknar samtidigt, eller inom en kort tidsperiod med liknande symtom, bör man överväga utredning om det finns en gemensam smitta. I första hand kontaktas den vårdcentral som har närområdesansvar för den aktuella förskolan. Via Västra Götalandsregionens hemsida kan man söka vilken vårdcentral som finns närmast genom att ange kommun och gatuadress på <http://81.216.43.96/vgr/> (länk till "Upptagningsområde för vårdenheter"). I andra hand kontaktas barnmedicinsk mottagning.

Information till föräldrar och personal

Vid utbrott kan Smittskyddsensheten vara behjälplig med att skriva informationsbrev med särskilda föreskrifter och hänvisningsinformation till målsmän och personal.

Särskilda hygienrutiner vid utbrott

Handhygien

- Händerna tvättas ofta och framför allt efter toalettbesök/blöjbyte och före måltid. Händerna torkas torra med engångshandduk. Alla textilhanddukar plockas bort.
- Engångshandskar ska användas vid blöjbyten och toalettbesök.
- Handsprit ska användas efter varje blöjbyte och toalettbesök, gäller både barn och personal.
- Handsprit rekommenderas även före alla måltider för både barn och personal.

Blöjbyte

- Använd enbart engångsunderlägg direkt på den galonförsedda dynan på skötbordet.
- Pappersunderlägget byts mellan varje barn.
- Torka av dynan med alkoholbaserad ytdesinfektion efter varje blöjbyte.
- Blöjan läggs i en plastpåse som knyts ihop och kastas direkt.
- Plastförkläde av engångstyp används vid blöjbyte när barnet har lös avföring.
- Skötbordet, inklusive tvättho, rengörs med engångstrasa och rengöringsmedel dagligen.

Mathantering

- Sträva efter att så få personer som möjligt hanterar mat.
- Använd rent förkläde vid all mathantering.
- Endast friska personer dukar och hanterar mat.
- Den som vårdar magsjuk anhörig hemma ska inte hantera livsmedel förrän 48 timmar efter anhörigs sista symtom.

- Ingen buffé eller självservering under utbrottet.
- Duka endast fram så mycket smör och pålägg som förväntas gå åt vid måltiden.
- All överbliven mat kastas.
- Matbordet torkas av före måltiden med en engångstrasa.

Rengöring/tvätt

- Håll tvättställ, kranar, toaletsits och spolknopp rena. Ska torkas av med ytdesinfektionsmedel.
- Pottor rengörs med rengöringsmedel, torkas ur och ytdesinficeras direkt efter användning.
- Avdelningen städas grundligt dagligen med målinriktad städning som toaletter, kontaktytor, lekytor.
- Rengör leksaker.
- Alla textilier som örngott, madrassöverdrag, kuddar, mjukisdjur tvättas vid minst 60 grader.
- Uppmana föräldrar att byta/koka nappar.
- Plastförkläde av engångstyp används om barnet har kräcks eller har diarré.

Punktdesinfektion

Vid spill av kroppsvätskor som avföring och kräkning ska personalen omgående rengöra ytorna med:

- Alkolholbaserad ytdesinfektion vid mindre spill
- Virkon 1 % vid större spill

Övrigt

- Barnen bör vara ute så mycket som möjligt. Vädra 2-3 gånger dagligen.
- Undvik, så långt som möjligt, aktiviteter mellan avdelningarna.
- Undvik lek med modeller som används flera gånger.
- Undvik vattenlek i gemensam badbalja.

Misstanke på smitta via livsmedel eller vatten

När många barn i en grupp eller flera avdelningar insjuknar samtidigt ska smitta via livsmedel eller vatten misstänkas. I dessa fall kontaktas Smittskyddsenheten omgående, liksom kommunens miljö- och hälsoförvaltning för närmare utredning.

För mer information se Socialstyrelsens bok [Smitta i förskolan](#) på www.sos.se

Författare:	Leif Dotevall Marianne Bengtsson	Smittskyddsenheten Smittskyddsenheten
Godkänt:	Ledningsgruppen	2011-09-22
Reviderat:		